

Stichting De Schoolschrijver

Geadviseerd subsidiebedrag: € 625.200

Gevraagd subsidiebedrag: € 625.200

Over de instelling

Stichting De Schoolschrijver (hierna: De Schoolschrijver), letteren, Amsterdam

De Schoolschrijver is een landelijk werkende culturele instelling op het gebied van lettereneducatie voor kinderen in het primair onderwijs. De organisatie heeft zich naar eigen zeggen ontwikkeld tot expert, verbinder en innovator op het gebied van lees- en schrijfbevordering voor kinderen, door de inzet van jeugdliteratuur en kinderboekenschrijvers (getraind tot Schoolschrijvers). De Schoolschrijver verbindt lettereneducatie met de dagelijkse praktijk van het lees- en schrijfonderwijs op de basisschool. De aanpak is gericht op structurele aandacht voor en borging van effectief letterenaanbod in het primair onderwijs.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.39 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur (hierna: raad) adviseert Stichting De Schoolschrijver een subsidiebedrag toe te kennen van € 625.200.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

De Schoolschrijver bood in subsidieperiode 2021 - 2024 maandprogramma's en halfjaarprogramma's aan. De maandprogramma's bestaan uit vier of zes digibordlessen, die kunnen worden afgesloten met een liveles van een schrijver. In 2021 - 2023 verrijkte de instelling de inhoud van de programma's met een grotere diversiteit aan boeken en voegde het thema 'identiteit' toe. Het halfjaarprogramma was en is gericht op basisscholen waar de percentages taalachterstand Nederlands het hoogst zijn. In 2021 - 2023 bracht De Schoolschrijver meer rolmodellen voor de klas voor kinderen met een cultureel diverse achtergrond. Ook deed de instelling een geslaagde pilot met een methodiek die het hele jaar kan worden ingezet. Deze 'Leerlijn Lezen en Schrijven' gaat ze met private middelen verder ontwikkelen. De programma's van De Schoolschrijver werden hoog gewaardeerd door de doelgroepen, zo blijkt uit de gemiddelde scores over de afgelopen drie jaar.

De raad is positief over de inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten van De Schoolschrijver. Net als de instelling gelooft hij in de effectiviteit van de

werkwijze: het inzetten van schrijvers en rijke teksten om kinderen op de basisschool tot lezen en schrijven te inspireren. Dat is een krachtig en duidelijk uitgangspunt in het hobbelige veld van de leesbevordering. Ook de ambitie van De Schoolschrijver is helder: ieder kind taalsterk maken en daarmee de kansengelijkheid vergroten. Dat is een loffelijk streven, maar de raad had graag gezien dat De Schoolschrijver het bereiken van 'ieder kind' in de aanvraag nader had uitgewerkt.

De inhoudelijke kwaliteit van de lesprogramma's is hoog. De inzet van kinderboekenschrijvers, ondersteund door de expertise van onderwijskundigen, digitale ontwerpers, onderzoekers en vooral leerkrachten, is een sterke propositie in het vergroten van de lees- en schrijfvaardigheid. De jaarprogramma's presenteert De Schoolschrijver als 'complete methodiek' onder de noemer Leerlijn Lezen en Schrijven. De methodieken moeten geen keurslijf worden voor de schrijvers, maar in dienst blijven staan van rijke teksten en de verbeeldingskracht van de kinderboekenschrijvers. Die vormen de unieke basis van de lesprogramma's van De Schoolschrijver. In de statuten staat vermeld dat de stichting tot doel heeft vanuit 'een literair-educatieve benadering' de taal- en leesontwikkeling te bevorderen. De raad had in het plan graag meer willen lezen over het literaire aspect van de leeseducatie. Bijvoorbeeld over hoe de keuze voor bepaalde schrijvers en bepaalde boeken vorm krijgt en hoe die aansluit op de leefwerelden van kinderen.

De raad is onder de indruk van de vakdeskundigheid die De Schoolschrijver in huis heeft of haalt. Het netwerk is zo uitgebreid dat de instelling alle benodigde expertise kan inschakelen om kwalitatief goede lesprogramma's te ontwikkelen. Sterk is in dit verband ook de aandacht die de instelling besteedt aan onderzoek naar de effectiviteit van de programma's. De Schoolschrijver geeft de komende jaren extra aandacht aan onderzoek, aanbod en samenwerking ten gunste van leerlingen met (het risico op) taalachterstand.

De 'Schoolschrijver Academie' biedt trainingen voor (aankomende) leerkrachten en leesconsulenten. Via de trainingen vergroot de instelling de vaardigheden van kinderboekenschrijvers, zodat ze als volwaardig leesbevorderaar in het primair onderwijs kunnen werken. De instelling faciliteert deze schoolschrijvers met allerlei vormen van begeleiding, buddies en inspiratie- en evaluatiedagen. De raad is onder de indruk van dit uitgebreide palet aan talentontwikkeling. De schrijver krijgt er, naast het schrijven, een tweede rol bij: die van leesbevorderaar, waarmee hij ook zijn beroepspraktijk uitbreidt.

Maatschappelijke betekenis

De Schoolschrijver evalueerde en onderzocht in de periode 2021 - 2024 de impact van het lesaanbod. De evaluaties van de programma's maakten duidelijk dat

kinderen dankzij de aanpak van De Schoolschrijver vaker naar de bibliotheek gaan, met meer plezier lezen en zin hebben om te schrijven.

De instelling heeft stappen ondernomen op het gebied van diversiteit en inclusie, onder meer in het werven en trainen van nieuwe schoolschrijvers. Als gevolg van corona zegt de instelling medewerkers te hebben kunnen aannemen die niet 'naast de deur' wonen. Daardoor is volgens haar een meerstemmige organisatie ontstaan.

De betekenis van De Schoolschrijver is groot. Ze levert vanuit de culturele sector een stevige bijdrage aan het oplossen van een groot maatschappelijk probleem. Dat doet De Schoolschrijver als expert, verbinder en innovator in lettereneducatie. Ze schrijft: 'Uit eigen en extern onderzoek blijkt dat de activiteiten van De Schoolschrijver de negatieve spiraal van ontleding bij kinderen in het primair onderwijs doorbreken.' Ter staving van deze hoopgevende vaststelling had de raad graag een cijfermatige onderbouwing gezien.

De raad heeft waardering voor de verschillende netwerken waarin De Schoolschrijver participeert. Leesbevordering is een versnipperd veld. Hoe beter de partijen van elkaar weten wat ze doen, hoe coherenter en effectiever het veld wordt. De Schoolschrijver draagt met haar kennis en expertise bij aan onderzoeken, publicaties, expertmeetings en congressen over leesbevordering bij kinderen. Kennisdeling vindt onder meer plaats in de Leescoalitie, waarin ook Stichting Lezen en De Schrijverscentrale zijn vertegenwoordigd. Taken en rollen lijken steeds beter op elkaar afgestemd, al is optimalisering nog mogelijk.

De samenwerking met Stichting Lezen is intensief. Er vindt kennisuitwisseling plaats, onder meer in het kader van het programma 'Bibliotheek op School'. Het samen ontwikkelen van aanbod voor pabo's is veelbelovend. Daarentegen had de raad in het plan graag teruggelezen hoe de Leerlijn Lezen en Schrijven zich verhoudt tot de 'Doorgaande Leeslijn' van Stichting Lezen. De Schoolschrijver en de Schrijverscentrale zijn op de hoogte van elkaars trainingsaanbod en stemmen dit op elkaar af. Daar waar logisch trekken ze de komende jaren in het aanbod samen op. Dat juicht de raad toe.

Het aantal activiteiten dat De Schoolschrijver voornemens is te ontplooiën is imposant. De raad zet wel vraagtekens bij de geschatte groei: van 425 activiteiten in 2024 tot 1165 in 2028. Hij leest in het plan niet terug hoe de instelling die enorme sprong denkt te realiseren.

Waar zich een Bibliotheek op School bevindt, is idealiter ook een schoolschrijver actief. Met aantoonbaar resultaat. Met het oog op leesbevordering binnen kwetsbare doelgroepen is de raad zeer te spreken over de samenwerking met het Jeugdeducatiefonds.

De Schoolschrijver is in de aanvraag voldoende ingegaan op de toepassing van de kernwaarden van de Fair Practice Code. Ze besteedt echter beperkt aandacht aan het welzijn van de eigen medewerkers. Het valt op dat de instelling ook ingaat op andere aspecten van een gezonde bedrijfsvoering, zoals het hergebruik van eerder ontwikkelde programmaonderdelen en digitalisering. De instelling beschrijft uitgebreid hoe ze eerlijke beloning voor personeel nastreeft, zowel voor eigen medewerkers als voor ingehuurde auteurs. De Schoolschrijver is aangesloten bij de cao Kunsteducatie en neemt actief deel aan een miniketentafel met de andere ondersteunende letterenorganisaties.

De instelling gaat voldoende in op sociale veiligheid. De instelling hanteert een gedragscode 'Sociale veiligheid op de werkvloer' die is afgestemd binnen het miniketentafel-overleg. In 2022 had De Schoolschrijver een vertrouwenspersoon, in 2023 niet meer. In 2024 heeft de instelling contact gelegd met de vertrouwenspersoon van Stichting Lezen en De Schrijverscentrale. De raad hecht eraan dat dit spoedig uitmondt in een contract.

De Schoolschrijver beschrijft voldoende hoe ze de Code Diversiteit & Inclusie toepast en hoe het beleid is vormgegeven om diversiteit onder personeel en in de raad van toezicht te bevorderen. De raad mist echter een visie op de ontwikkeling en het behoud van personeel.

Toegankelijkheid

De Schoolschrijver beoogde voor de afgelopen subsidieperiode 445 scholen per jaar te bedienen. In werkelijkheid bereikte zij ruim 780 scholen, samen goed voor meer dan 230.000 kinderen. Vooral de maandprogramma's van de instelling waren verantwoordelijk voor de groei.

De Schoolschrijver bekeek jaarlijks in welke regio's ze goed was vertegenwoordigd en in welke minder. Daarop paste ze de marketing aan. Zo is ze in 2023 samen met lokale bibliotheken en gemeenten een leesoffensief in Zeeland gestart en heeft daarmee het bereik in die provincie flink vergroot. De ambitie om ieder kind taalsterk te maken is groot. De geplande forse groei in activiteiten en scholen geeft hiervan blijk. De Schoolschrijver maakt niet duidelijk of de groei in het aantal scholen te danken is aan Spoor 1- of Spoor 2-activiteiten. Onder Spoor 2 valt de nieuw ontwikkelde Leerlijn Lezen en Schrijven. Deze wordt niet uit gelden van de Culturele basisinfrastructuur (BIS) gefinancierd.

Hoewel Amsterdam een belangrijke biotoop is voor De Schoolschrijver, streeft zij naar landelijke spreiding van haar activiteiten. Dat doet ze via regionale partners; vooral bibliotheekorganisaties zijn een belangrijke toegangsweg naar de scholen. De Schoolschrijver participeert in veel lokale leesoffensieven. Het is niet duidelijk welke rol zij daarbij op zich neemt. Ook schrijft zij niet over de aard van de

scholen die met haar werken. Het blijft ongewis of alle soorten scholen De Schoolschrijver weten te vinden. De instelling geeft in de aanvraag voorbeelden van taalzwakke scholen in Amsterdam, maar de raad mist een beschrijving van de inspanningen om ook taalzwakke scholen buiten de Randstad te bereiken.

De Schoolschrijver richt zich met het diverse bestand aan Schoolschrijvers op een breed palet aan doelgroepen, zonder die in de aanvraag overigens helder te omschrijven. Mede daarom is het de raad niet duidelijk of zij de verschillende doelgroepen ook daadwerkelijk weet te bedienen. De raad juicht de keuze van De Schoolschrijver toe om te investeren in groepen met de grootste taalachterstanden. Dat laat zien dat de inclusieve samenleving haar na aan het hart ligt.

De uitwerking van (digitale) programma's van De Schoolschrijver is voorbeeldstellend. Ze biedt programma's aan volgens de jaarplanning van het basisonderwijs en de digitale leeromgeving is aansprekend en klantvriendelijk. De inhoud van digibordlessen staat in dienst van de creativiteit van de schrijvers en hun manier van vertellen. Leerkrachten krijgen aanvullende materialen zoals lesopdrachten en printbladen aangereikt, die het begeleiden van een digitale les laagdrempelig maken.

Bedrijfsmatige gezondheid

De ankerpunten van het beleid in de subsidieperiode 2021 - 2024 waren: heldere doelen met een verantwoorde groei van de organisatie, de (door)ontwikkeling van bestaande en nieuwe producten, een gezonde bedrijfsvoering met een planning & control-cyclus, risicomanagement en de codes als hoekstenen van haar beleid. De toetreding tot de BIS gaf De Schoolschrijver een stabiele financiële basis en, zoals zij zelf schrijft, 'erkenning van haar relevantie'. De strategie van de instelling was en is erop gericht de private financiering af te bouwen en de inkomsten uit de markt te laten toenemen. De private financiers hebben De Schoolschrijver geholpen te komen tot waar ze nu is, maar het betreft veelal projectfinanciers.

In subsidieperiode 2025 - 2028 wil de instelling het percentage inkomsten uit private middelen terugbrengen van 39 procent in 2025 tot 3 procent in 2028. Deze afname wordt gecompenseerd door een toename in vaste fondsen. De helft hiervan is al toegezegd door een aantal partijen, de andere helft wil ze in 2024 en 2025 via fondsenwerving bijeenbrengen. Deze verschuiving in de financieringsmix zorgt voor minder afhankelijkheid van private partijen en meer continuïteit in de financiering.

De Schoolschrijver streeft naar een groei in impact en bereik waardoor de totale lasten stijgen. Dit wordt gecompenseerd door een toename in de eigen inkomsten. Door een stijgende verkoop van producten en een toename van de financiering voor specifieke projecten lijkt het aannemelijk dat deze compensatie

voldoet. Daarnaast zullen nieuwe mensen (in de teams Ontwikkeling, Marketing, communicatie en verkoop, Productie en projecten) worden aangenomen, waardoor de personeelslasten stijgen. De begrote cijfers lijken goed aan te sluiten bij de opgegeven activiteiten, waarbij de leerlijn in 2025 door 100 en in 2028 door 280 scholen wordt afgenomen en het maandprogramma in 2025 435 keer en in 2028 705 keer.

Op basis van de kengetallen (liquiditeit, solvabiliteit en weerstandsvermogen) in de jaarrekening 2022 constateert de raad dat De Schoolschrijver financieel gezond is. De instelling beschrijft welke financiële risico's er zijn en hoe zij deze borgt. Zo hanteert zij een reserve-opbouw, waardoor nog twaalf maanden huisvesting en drie maanden personeel betaald kan worden in geval van calamiteiten.

Bij De Schoolschrijver werken meer tijdelijke dan vaste medewerkers (34 procent om 66 procent). In de periode 2025 - 2028 wil ze de verhouding tussen vaste medewerkers en tijdelijke medewerkers gelijktrekken naar 50:50 in 2028. Een verdere uitwerking hiervan geeft De Schoolschrijver niet. De tachtig ingehuurde schoolschrijvers (auteurs) werken ruim honderd uur per jaar voor de instelling.

De Schoolschrijver reflecteert voldoende op de Governance Code Cultuur, maar ze laat niet zien hoe zij de onafhankelijkheid en integriteit van haar raad van toezicht monitort. De raad hecht eraan dat de instelling dit in het eerstvolgende jaarverslag verder heeft uitgewerkt.

Geografische spreiding

De Schoolschrijver is gevestigd in Amsterdam. Binnen de categorie Letteren zijn er geen andere aanvragers binnen het betreffende subartikel.